

Maisa Salo

P7016SN

YKSILÖVALMENTAJIEN MERKITYS VALMENTAUTUJILLE MIKKELIN KAUPUNGIN NUORTEN TYÖPAJOILLA

Opinnäytetyö
Yhteisöpedagogi

2019

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä	Tutkinto	Aika
Maisa Salo	Yhteisöpedagogi (AMK)	Huhtikuu 2019
Opinnäytetyön nimi		
Yksilövalmentajien merkitys valmentautujille Mikkelin kaupungin nuorten työpajoilla		39 sivua 4 liitesivua
Toimeksiantaja		
Mikkelin kaupungin työpajat		
Ohjaaja		
Katja Komonen		
Tiivistelmä		
<p>Tämä opinnäytetyö on laadullinen tutkimus, ja sen tilaajana on Mikkelin kaupungin nuorten työpajat. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, millaisia merkityksiä valmentautajat antavat yksilövalmennukselle. Tarkasteltava ilmiö on yksilövalmennus ja kohderyhmänä toimivat työpajojen valmentautajat.</p> <p>Opinnäytetyöprosessi alkoi syksyllä 2018. Haastatteluja suoritettiin kuusi kappaletta tammi-helmikuussa 2019 ja haastateltavat kerättiin työpajojen valmentautujista. Valmentautajat olivat ikäjakaumaltaan 22-28-vuotiaita ja he olivat olleet pajoilla kuudesta kuukaudesta noin viiteen vuoteen. Tutkimus toteutettiin yksilöhaastatteluin ja aineistonkeruun menetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Aineisto analysoitiin sisällönanalyysin keinoin teoriaohjaavasti. Tutkimuskysymyksillä selvitettiin vastausta siihen, millaisia kokemuksia valmentautajat ovat saaneet yksilövalmennuksesta, millaisia tuloksia sillä saavutetaan ja mitä merkityksiä valmentautajat valmennusmuodolle antavat.</p> <p>Työpajojen valmentautajat olivat tyytyväisiä saamaansa yksilövalmennukseen ja pitivät sitä tärkeänä valmennusmuotona työpajoilla. Yksilövalmennuksen myötä valmentautujien sosiaalisuus oli lisääntynyt, ja he olivat saaneet lisää itseluottamusta sekä rutiineja arkeensa. Nuorten itsetunto oli myös kohentunut. Yksilövalmentajat koettiin ystäviksi ja tukiverkoksi, joihin voi tarvittaessa turvautua. Valmentautujilla ei ollut ennen työpajoille tuloa odotuksia yksilövalmennusta kohtaan, eivätkä he olleet tienneet, mistä kyseisessä valmennusmuodossa on kyse. Varsinaista kritiikkiä ei noussut haastatteluista esille.</p> <p>Yksilövalmentajien kanssa käydyt keskustelut koettiin tärkeiksi. Yksilövalmentajilla tulisi olla riittävästi aikaa nuorien tarpeiden mukaisesti. Henkilöstövajeisiin ja sairastumisiin tulisi varautua etukäteen, jotta saadaan varmistettua yksilövalmentajien ajan riittävyys valmentautujille. Haastateltavat olivat kuitenkin päässeet aina tarvittaessa keskustelemaan mieltä painavista asioista ja kokivat saaneensa yksilövalmennuksesta paljon hyvää elämäänsä.</p>		
Asiasanat		
nuoret, työpajat, yksilövalmennus		

Author	Degree	Time
Maisa Salo	Bachelor of Humanities	April 2019
Thesis Title The significance of individual coaching to the youth in the workshop of Mikkeli		39 pages 4 pages of appendices
Commissioned by Oy Yritys Ab		
Supervisor Katja Komonen		
<p data-bbox="150 768 284 801">Abstract</p> <p data-bbox="150 835 1437 1205">The objective of this thesis was to find out how the youth in the workshop experience individual coaching. The phenomenon of this thesis is individual coaching and the focus group is the youth in the workshop. Six interviews were carried out and the chosen interviewees were the youth from the workshop. The individuals were between the ages of 22 and 28 and had been at the workshop from six months to five years. Material for this thesis was collected by individual interviews. The method was a theme interview and the material was analyzed with content analysis. The research questions were the following: What kind of experiences have they received from individual coaching? What kind of results can be achieved through individual coaching? What kind of significance do the youth give to individual coaching?</p> <p data-bbox="150 1238 1437 1496">The interviewed persons were happy with the individual coaching they had received and thought that it is an important part of the workshop environment. Thanks to individual coaching, the target persons had become more social and they had developed routines in their everyday life. In addition, their self-esteem had improved. The youth experienced their individual coaches as their friends and as someone one could rely on. Before the young adults had come to the workshop, they did not have any expectations towards individual coaching or know what it was about.</p> <p data-bbox="150 1529 1437 1787">Conversations with the individual coaches were experienced as important. The opinion was that the coaches should allocate enough time for the youth according to their needs. The possible shortages of staff and their sick leaves should be anticipated so there would always be enough time to make sure that the young person is doing well. The interviewees had always had the opportunity to discuss with their individual coaches, when in need. As a summary they experienced that individual coaching has had a very positive influence on their lives.</p> <p data-bbox="150 1821 1437 2000">The results of this thesis were all in all positive and were generally in line with the experiences of individual coaching. No actual criticism was expressed during the interviews. Nevertheless, there are a couple of sections the individual coaches can benefit from when developing their approach to work. For example, they may better clarify the difference between the role of an individual coach and a work coach to the participants in the workshop.</p>		
<p data-bbox="150 2022 304 2056">Keywords</p> <p data-bbox="150 2089 675 2123">youth, workshop, individual coaching</p>		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	NUORTEN TYÖPAJATOIMINTA.....	7
2.1	Työpajatoiminta	7
2.2	Työpajatoiminnan historiaa	8
2.3	Valmennusmuodot.....	9
2.4	Nuorten työpajatoiminta tutkimusten valossa	11
2.5	Mikkelin kaupungin nuorten työpajat.....	12
2.6	Omat näkökulmavalinnat	13
3	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	14
3.1	Tutkimuksen kohde ja kohdejoukko.....	14
3.2	Tutkimuskysymykset.....	14
3.3	Tutkimusote	15
3.4	Teemahaastattelu	15
3.5	Aineistonkeruuprosessi.....	16
3.6	Aineisto ja aineiston analyysi	17
4	TUTKIMUSTULOKSET	18
4.1	Kokemukset yksilövalmennuksesta	18
4.2	Yksilövalmennuksen tulokset elämän eri osa-alueilla	22
4.3	Yksilövalmennuksen merkitykset	26
5	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	28
5.1	Tulosten tiivistys	28
5.2	Johtopäätökset	30
5.3	Tulosten pohdinta	31
5.4	Tutkimuksen luotettavuus ja opinnäytetyöprosessi.....	33
5.5	Jatkotutkimusehdotukset	35
	LÄHTEET.....	37

LIITTEET

Liite 1. Haastattelurunko

Liite 2. Kirje haastateltaville

Liite 3. Tutkimuslupa-anomus

1 JOHDANTO

Yksilövalmennus ja työpajatoiminta ovat osa yhteisöpedagogin laajaa työkenttää. Tämä opinnäytetyö on laadullinen tutkimus, jossa tutkin yksilövalmennuksen merkitystä työpajavalmentautujille. Opinnäytetyön tilaajana on Mikkelin kaupungin nuorten työpajat. Mikkelin kaupungilla toimii kaksi työpajayksikköä. Yksiköt toimivat Esedun eli Etelä-Savon ammattiopiston kanssa yhteisissä tiloissa. Lisäksi osa henkilöstön toimistoista on vielä kolmannessa, erillisessä rakennuksessa.

Ajatus opinnäytetyön aiheesta muotoutui työpajoilla suoritetun harjoittelun jälkeen. Kiinnostuin valmennusmuotojen välisistä eroista ja erityisesti yksilövalmennus herätti mielenkiintoni: esimerkiksi työvalmentajien rooli pajoilla vaikutti selkeämmältä verrattuna tähän. Työvalmennuksesta valmentautujat saavat paljon tietoa ja uusia työelämän taitoja, mutta mitä yksilövalmennus tarjoaa työpajanuorelle? Halusin perehtyä tarkemmin siihen, mitä kyseisellä valmennusmuodolla tehdään valmentautujien elämän tukemiseksi. Yksilövalmennuksen termi voi olla monelle vieras ja valmentajien työtehtävät tuntemattomia. Vaikka opinnäytetyössä pinnalle nousee yleisesti Mikkelin työpajatoimintaan liittyen ajatuksia ja kommentteja, keskitytään tässä opinnäytetyössä tarkastelemaan eri teemoja nimenomaan yksilövalmennuksen näkökulmasta. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuulla valmentautujia ja ymmärtää erilaisia merkityksiä, joita he antavat yksilövalmennukselle. Teoreettiseen viitekehykseen on koottu taustatietoa työpajatoiminnasta ja sen historiasta sekä yksilövalmennuksesta ja muista valmennusmuodoista. Tutkimuksen aineisto koostuu kuudesta teemahaastattelusta ja haastateltavat ovat työpajojen valmentautujia. Aineiston analyysimenetelmänä käytetään sisällönanalyysia ja aineistonkeruuprosessi on kuvattu vaiheittain. Kerättyä materiaalia analysoidaan suhteessa jo tutkittuun tietoon liittyen yksilövalmennukseen ja työpajatoimintaan.

Yhteiskunnallisella tasolla yksilövalmennus koetaan tärkeäksi valmennusmuodoksi työpajoilla. Tutkimuskysymyksillä haetaan vastausta siihen, millaisia merkityksiä valmentautujat antavat yksilövalmennukselle, millaisia tuloksia sillä on saavutettu ja mitä merkityksiä valmentautujat sille antavat. Opinnäytetyöstä saadun tiedon avulla voidaan ymmärtää paremmin, millaisena valmen-

tautujat kokevat yksilövalmentajat työpajoilla. Yksilövalmentajat voivat myös tarvittaessa kehittää toimintaansa saatujen kommenttien perusteella.

2 NUORTEN TYÖPAJATOIMINTA

2.1 Työpajatoiminta

Työpajalla tarkoitetaan yhteisöä, joka työntöön ja valmennuksen keinoin pyrkii parantamaan yksilön valmiuksia hakeutua koulutuksen tai työn pariin. Samalla tavoitellaan arjenhallintataitojen vahvistumista. Työpajat ovat yhteisöllisiä oppimisympäristöjä ja toiminnassa keskeistä on työn ja valmennuksen kautta tapahtuva tekemällä oppiminen. Asiakasta eli valmentautujaa tuetaan työpajoilla eri keinoin ja häntä autetaan löytämään kiinnostuksenkohteensa sekä miettimään tulevaisuuden suunnitelmiaan. (Työpajatoiminta Suomessa s.a.) Nuorten työpajat on tarkoitettu pääsääntöisesti 17–29-vuotiaille, koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville nuorille. Työpajaympäristö mahdollistaa valmentautujan osaamisen, kokemuksen ja itsetuntemuksen lisääntymisen. (Mikä työpaja on? s.a.)

Aluehallintoviraston sivuilla työpajatoimintaa kuvataan ytimekkäästi näin:

“Nuorten työpajatoiminnan tavoitteena on ehkäistä nuorta syrjäytymästä yhteiskunnasta, edistää nuoren elämänhallintaan liittyviä asioita, ohjata häntä koulutukseen ja auttaa häntä löytämään polkuja työelämään.” (Nuorten työpajatoiminta, s.a.) Yli 90 prosentissa Suomen kunnista on työpajatoimintaa. Toimintaa toteuttavat kunnalliset organisaatiot, yhdistykset ja säätiöt. (Työpajatoiminta Suomessa s.a.) Vuonna 2017 työpajoilla oli kaiken kaikkiaan 26 111 valmentautujaa, joista noin 14 300 oli alle 29-vuotiaita (Bamming & Hilpinen 2018, 9–10). Työpajoille valmentautujia ohjautuu TE-palveluiden, sosiaalitoimen sekä oppilaitosten kautta (Työpajatoiminta Suomessa s.a.). Toiminta on pääsääntöisesti tarkoitettu 17–29-vuotiaille, mutta työpajoilla on myös yli 29-vuotiaita koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle jääneitä henkilöitä (Mikä työpaja on? s.a.)

Vuonna 2017 työpajojen 1 965 työntekijästä noin 72 % työskenteli joko työ- tai työhönvalmentajana, yksilövalmentajana tai etsivänä nuorisotyöntekijänä. Sadasta prosentista yksilövalmentajina työskentelevien osuus oli 22 %. (Bamming & Hilpinen 2018, 23.) Yksilövalmentajista 70 %:lla oli joko AMK- tai yli-

opistotutkinto (mts. 25). Vuonna 2017 yksilövalmennuksen osuus valtakunnallisesti on ollut 99 %, eli lähes kaikki työpajat Suomessa ovat tarjonneet yksilövalmennusta. (Mts. 30–31.)

Suomessa on yhteensä noin 260 työpajaa (Työpajatoiminta 2016). Työpajojen kohderyhmänä ovat monenlaiset valmentautujien ryhmät. Ryhmiä ovat esimerkiksi työttömät nuoret ja aikuiset tai kasvavana ryhmänä työmarkkinoille pääsemiseen tukea tarvitsevat maahanmuuttajat. Valmentautujilta voivat puuttua peruskoulun päättötodistus, tarvittava työkokemus tai ammatillinen koulutus. Taustalla voi olla myös toisen asteen opintojen keskeytyminen. (Huomonen 18, 2014.) Työpajoilla edistetään monipuolisesti nuorten kykyä toimia yhteiskunnassa. Nuoret pääsevät vaikuttamaan suurimmassa osassa Suomen työpajoja joko säännöllisesti tai satunnaisesti. Valmentautajat voivat vaikuttaa mm. työpajan toimintasuunnitelmaan ja strategiaan, tai osallistua työpajan ohjausryhmään. (Bamming & Hilpinen 2018, 36.)

2.2 Työpajatoiminnan historiaa

Ensimmäinen työpaja Suomeen perustettiin vuonna 1983. Pajatoiminta oli alussa nuorisotyön väline ja sen kohderyhmänä olivat työttömät ja ammattikouluttamattomat nuoret. Toiminta lähti kasvuun, kun pilottityöpajojen todettiin onnistuneen tavoitteissaan pääsääntöisesti hyvin. Organisaatioiden lukumäärän kasvu ja lisääntynyt asiakasvolyymi mahdollistivat verkottumisen alueellisesti ja valtakunnallisesti sekä toiminnan kehittämisen. 1990-luvulla työpajatoiminnasta muodostui keskeinen suomalaisen työvoimapolitiikan nuoriin suunnattu toimi. 1990- ja 2000-luvun vaihteessa nuorisotyöttömyyden kääntyessä laskuun ja pitkäaikaistyöttömyyden sekä koulupudokkaiden lukumäärien kasvaessa alettiin yleisesti puhua työpajatoiminnasta nuorten työpajatoiminnan sijaan. Lisäksi ohjaustermin rinnalle otettiin käyttöön myös valmennuksen termi. (Marniemi ym. 2004, 6–8.)

Viimeisen 30 vuoden aikana työttömiä nuoria on ollut vähintään 22 000 vuotta kohden. 1990-luvun alkupuolella oli työttömien nuorten määrä kuitenkin poikkeuksellisesti lähes 100 000. Vuodesta 1992 alkaen työpajatoiminta on laajentunut kattamaan koko Suomen. Tällä hetkellä nuorten työpajatoimintaa on

93 %:ssa Suomen kunnista. (Pietikäinen & Välimaa 2017; Häggman & Walldén 2017, 18.) 2000-luvun alussa huomattiin edessä olevan uusia haasteita. Nuorten työllisyys on parantunut, mutta työttömyys uhkaa sellaisia nuoria, joilla on erilaisia vaikeuksia kouluttautua ja työllistyä. Työ- ja yksilövalmentajilta edellytetään vankkaa tietoa ja taitoa toimia valmentautujien kanssa. Myös eri organisaatioilta vaaditaan kykyä verkottua omassa toimintaympäristössään tärkeimpien sidosryhmien kanssa. Lisäksi oletus on, että organisaatioissa pystytään kehittämään henkilökunnan omaa toimintaa ja näin vastaamaan muuttuvan ympäristön tuomiin vaikeuksiin. Uuden oppiminen sekä muutos- ja reagointikyky ovat organisaatioiden elinehtoja. (Marniemi ym. 2004, 8.)

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry eli TPY perustettiin vuonna 1997 (Kiljunen 2017, 6; Pietikäinen & Välimaa 2017). TPY on järjestö, joka edistää työpajatoiminnan, etsivän nuorisotyön ja sosiaalisen työllistymisen kehitystä Suomessa ja ehkäisee näin syrjäytymistä. Yhdistyksen toiminnalla vahvistetaan työpajojen sekä etsivän nuorisotyön toimintaedellytyksiä ja näissä työskentelevien ammattilaisten osaamista. (Järjestö s.a.)

2.3 Valmennusmuodot

Työpajatoiminnalla toteutetaan varhaisen puuttumisen ja yhteisöllisyyden periaatteita (Bamming & Hilpinen 2018, 32). Valmennusmuodot ovat toisiaan täydentäviä ja tukevia menetelmiä, ja niiden suhde määritellään jokaisen valmentautujan kohdalla erikseen (Valmennus pajalla s.a.). Työpajojen valmennuspalvelut voidaan jakaa starttivalmennukseen, kuntouttavaan valmennukseen, työelämään valmennukseen, työhönvalmennukseen ja yksilövalmennukseen. Osa työpajoista pystyy tuottamaan kaikkia näitä palveluja, mutta pienemmät työpajat keskittyvät vain yhteen tai kahteen palveluun alueensa tarpeiden mukaisesti. Valmennuspalveluiden tarjoaminen yksilölle edellyttää aina sopimuksen tekoa ohjaavan tahon, työpajan ja valmentautujan välillä. Tähän sopimukseen sisältyvät vakuutukset ja mahdolliset etuudet, kuten työmarkkinatuki tai palkkatuki. (Palo 2017, 35; Pietikäinen & Välimaa 2017)

Etsivä nuorisotyö voi toimia osana työpajaa. Sen tavoitteena on saattaa avun tarpeessa oleva nuori tarvitsemiensa palveluiden pariin ja tarjota yksilöllistä tukea elämäntilanteen sekä palvelutarpeiden kartoittamiseen. (Mts. 35) Start-

tivalmennuksella tarkoitetaan työpajojen matalimman kynnyksen toimintaa. Tämä rakentuu yksilö- ja ryhmävalmennukselle, eli valmentautuja saa omaan elämäänsä henkilökohtaista tukea sekä kokemuksia ryhmässä toimimisesta. Yhteisten keskustelujen lisäksi starttivalmennus sisältää useita erilaisia toiminnallisia ja luovia menetelmiä, jotka tähtäävät yksilön itsetuntemuksen ja voimavarojen vahvistamiseen. Lisäksi pienimuotoiset työtehtävät kohentavat valmentautujan toimintakykyä. (Mts. 37.)

Kuntouttava valmennus tarjoaa valmentautujalle tämän tarpeiden mukaisesti yksilövalmennusta, ryhmävalmennusta sekä työvalmennusta. Valmentautujan työ- ja toimintakykyä kartoitetaan (Hämäläinen & Palo 2014, 54). ”Yksilövalmennus tukee erityisesti arjenhallintaa, ryhmävalmennus sosiaalista toimintakykyä ja työvalmennus työkykyä”, kirjoittaa Palo (2017, 37; Pietikäinen & Välimaa 2017). Kuntouttavalla valmennuksella pyritään ylläpitämään ja vahvistamaan yksilön toimintakykyä ja kehittämään työkykyä, jotta tämä voi siirtyä työpajan työelämän valmennukseen tai mahdollisuuksien mukaan suoraan opiskelemaan tai työelämään. Työelämän valmennuksen tarkoituksena on kerryttää yksilön ammatillisia taitoja ja työelämän sekä työyhteisön taitoja. Tämän valmennusmuodon tukena käytetään yksilövalmennusta, joka tarvittaessa auttaa valmentautujaa henkilökohtaisissa asioissa. Yksilön osaamista pyritään vahvistamaan niin, että hän saa tukea kouluun tai työhön sijoittumisessa. (Mts. 37.)

Työvalmennus perustuu tekemällä oppimiseen ja siinä tavoitellaan yksilön työkyvyn kokonaisvaltaista edistämistä. Se tukee työpajavalmentautujan ammatillista osaamista, kykyä tehdä töitä, sekä hänen yhteistyötaitojaan. Työvalmentaja perehdyttää ja opastaa valmentautujan työpajan tiloihin ja työvälineisiin, opettaa työtehtäviä ja ohjaa työn tekemisessä. Työvalmennuksessa valmentautuja oppii työelämän sääntöjä, kuten poissaoloista ilmoittamisesta. Lisäksi valmentautuja opettelee ryhmätyöskentelyä, koska työvalmennusta tehdään ryhmissä. (Huumonen 2014, 24.)

Työhönvalmennus (voidaan puhua myös seinättömästä valmennuksesta) tarjoaa yksilöllistä tukea työpajalta työelämään siirtyville tai jo siellä oleville. Tavoitteena on tukea valmentautujan tulemistä itsenäiseksi työn hallitsemisen suhteen niin, ettei hän enää tarvitse valmennuksen tukea. (Palo 2017, 37; Pie-

tikäinen & Välimaa 2017) Tässä vaiheessa palveluina voivat olla esimerkiksi työkokeilu, palkkatuki, oppisopimuskoulutus ja ammatillisten opintojen suorittaminen (Hämäläinen & Palo 2014, 54). Ryhmävalmennuksessa järjestetään elämänhallintaa vahvistavaa toimintaa, kuten tutustumiskäyntejä ja asiantuntijavierailuja. Toiminnan teemana voivat esimerkiksi olla luonto, liikunta, terveys, musiikki, yhteisöllisyys ja vuorovaikutustaidot. (Valmennus pajalla s.a.)

Yksilövalmennus on yksi työpajoilla toteutettavista työmuodoista ja se on myös tässä opinnäytetyössä tarkastelun kohteena oleva ilmiö. Yksilövalmennuksen merkitys on korostunut työpajatoiminnassa jatkuvasti. Yksilövalmentaja tarjoaa työpajanuorelle yksilöllistä neuvontaa ja tukea (Huumonen 2014, 24). Yksilövalmennuksella pyritään vahvistamaan valmentautujan arjenhallinnan taitojaan (Työpajatoiminta Suomessa s.a.). Se tukee valmentautujan elämänhallintaa, toimintakykyä ja tulevaisuuden suunnittelua. Yksilövalmennuksella pyritään motivoimaan valmentautujaa löytämään omat mielenkiinnonkohteensa. Valmentaja tekee valmentautujaa koskevat alkua- ja tilannekartoitukset, sekä kulkee nuoren mukana ja osallistuu esimerkiksi valmentautujaan liittyviin seurantapalavereihin ja muihin tapaamisiin. Tilannekartoituksissa yksilövalmentaja ja valmentautuja keskustelevat valmennuksen ja tavoitteiden toteutumisesta sekä täsmentävät tai asettavat uusia tavoitteita. Lisäksi yksilövalmentaja huolehtii työpajanuoren valmennussuunnitelman ajan tasalla pysymisestä ja jatkosuunnitelmien tekemisestä. Yksilövalmennusta voidaan järjestää myös ryhmämuotoisena. (Huumonen 2014, 23–24.)

2.4 Nuorten työpajatoiminta tutkimusten valossa

Työpajatoimintaa seurataan jatkuvasti, ja vuosittain toteutetaan valtakunnallinen työpajakysely. Kohteena ovat valmentautajat, henkilöstö sekä työpajojen hallinto ja organisoituminen. Tarkasteltavia aihealueita ovat mm. sukupuolijakauma ja ikäryhmät valmentautujien keskuudessa, henkilöstön koulutustaustat sekä työpajojen erilaiset toimintamenetelmät ja palvelut.

Työpajojen valmentajat koetaan ”mukaviksi, kiinnostuneiksi sekä ymmärtäväisiksi henkilöiksi, joita on helppo lähestyä asiassa kuin asiassa.” Valmentautajat kokevat pystyvänsä käsittelemään henkilökohtaisia asioitaan luontevammin, kun luottamus pohja on syntynyt valmentajien sekä työpajoilla vallitsevan

turvallisen ilmapiirin johdosta. (Wrede-Jäntti 2017, 73; Pietikäinen & Välimaa 2017). Odotukset työpajatoimintaa kohtaan ovat voineet olla toisenlaiset – paljon riippuu siitä, millainen työpajaympäristö on kyseessä. Esimerkiksi pienillä paikkakunnilla palveluiden tarjonta voi olla suppeampaa. Lisäksi pulmallisena nähdään myös valmentautujien tietynlainen liika mukavuudenhalu. Osa valmentautujista kokee työpajaympäristön olevan niin turvallinen ja viihtyisä, ettei tulevaisuutta halutakaan suunnitella sen erityisemmin, vaan pajalle olisi mukava jäädä. (Mts. 78–79.)

Työpajatoimintaa seurataan myös sosiaalisen vahvistumisen mittarilla, eli Sovarilla. Sovari on Valtakunnallisen työpajayhdistyksen kehittämä ja ylläpitämä. Mittari tutkii sosiaalisesti vahvistavia vaikutuksia asiakkaiden kokemusten pohjalta työpajatoiminnassa ja etsivässä nuorisotyössä. (Kinnunen 2016, 8.) Mittari käsittää sosiaalisen vahvistumisen viisi osa-aluetta, eli itsetuntemuksen ja -luottamuksen, sosiaaliset taidot, arjen hallinnan, opiskelu- ja työelämän valmiudet sekä elämänhallinnan ja tavoitteellisuuden. Sovari on käytössä 64 %:ssa työpajoista. (Bamming & Hilpinen 2018, 38.)

Valtaosa kaikkien ikäryhmien valmentautujista on tyytyväisiä yksilövalmennuksen tasoon työpajalla. Nuoremmat valmentautajat kuitenkin arvioivat yksilövalmennuksesta saamansa henkilökohtaisen tuen paremmaksi kuin yli 29-vuotiaat. Vanhemmat valmentautajat vaikuttavat saavan enemmän tukea ryhmästä, kun taas nuoret saavat sitä enemmän valmentajilta ja erityisesti yksilövalmennuksesta. (Pietikäinen 2017, 13.) Vuoden 2017 Sovari-tulosten mukaan valmentautajat ovat antaneet työpajatoiminnalle yleisarvosanan 4,3 asteikolla 1-5. Työvalmennus on saanut arvosanaksi 4,5 ja yksilövalmennus 4,4. (Pietikäinen 2017, 6.) Etenkin starttivalmennuksen asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä saamaansa yksilövalmennukseen ja henkilökohtaiseen tukeen (Pietikäinen 2017, 19). Osa valmentautujista kuitenkin toivoo enemmän yksilövalmennusta. He haluaisivat lisää henkilökohtaista tukea ja ohjausta, kuten yksilökeskusteluja. (Pietikäinen 2017, 25.)

2.5 Mikkelin kaupungin nuorten työpajat

Mikkelin kaupungin työpajoihin kuuluvat kädentaito- ja sisustus-paja, ympäristö- ja palvelupaja, puhvettipaja, puutyöpaja, digitaalisen median paja, net-

tiopintopiste, asiakastyön paja sekä Vire-paja. (Mikä työpaja on? s.a.) Etelä-Savon maakunnassa on yhteensä kuusi työpajaa. Vuonna 2017 valmentautujia on kaikkiaan ollut 321 ja tuolloin henkilöstö on koostunut 26 työntekijästä. (Bamming 2018, 9).

Kädentaito- ja sisustuspajalla tehdään käyttö- ja koriste-esineitä, sekä pieniä korjaustöitä ja uustuotantoa. Ympäristö- ja palvelupajassa mm. kunnostetaan luontopolkuja, harjoitetaan erätaitoja sekä tehdään pienimuotoisia pihanhoito- ja muuttotöitä. Puhvettipajalla päivät koostuvat suunnittelutyöstä ja pajan normaaleista rutiineista, joita ovat esimerkiksi ruuanvalmistus, kahvitarjoilu, pitopalveluharjoittelu ja työtilojen siistiminen ja välinehuolto. Puutyöpajalla pääsee työstämään ja käsittelemään puuta erilaisilla koneilla, aineilla ja menetelmillä. Pajalla entisöidään huone- ja leikkikaluja sekä tehdään pientä uustuotantoa. Digitaalisen median pajalla toteutetaan esimerkiksi valokuvausta ja videointia, sekä näiden tallenteiden käsittelyä. DiMe-pajan toiminta tapahtuu pajan lisäksi myös erilaisissa tapahtumissa tai kuvauskeikoilla. (Pajaesittelyt s.a.)

Asiakastyön pajalla pääsee tutustumaan mm. toimistotyöhön, myyntityöhön, muistioiden kirjoittamiseen, laskujen käsittelyyn ja kassakoneen käyttöön. Vire-paja tarjoaa virkistystoimintaa ikäihmisille. Toiminta voi esimerkiksi olla ryhmäliikuntaa, ulkoiluttamista, yhdessä laulamista ja lautapeliä pelaamista. Nettiopintopiste on etäopiskelua verkko-oppimateriaalien avulla. Työpajat tarjoavat tilan, välineet ja tuen opintojen suorittamiseen. Työpajat osallistuvat myös erilaisiin tapahtumiin, myyjäisiin ja projekteihin eri yhteistyökumppaneiden kanssa. (Pajaesittelyt s.a.)

2.6 Omat näkökulmavalinnat

Tässä opinnäytetyössä tarkastelen nuorten työpajatoimintaa yksilövalmennuksen näkökulmasta. Halusin selvittää, millaisena yksilövalmennus työpajoilla koetaan ja mitä valmentautajat tästä valmennusmuodosta ajattelevat. Tarkoituksena oli kerätä tietoa nimenomaan valmentautujien näkökulmasta, jotta heidän äänensä saadaan kuuluviin. Yksilövalmennus keskittyy nuoren elämänhallinnan tukemiseen, henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen ja tulevaisuuden suunnitteluun. Tahdoin saada selville, kokevatko valmentautajat saavansa apua nimenomaan näihin aihealueisiin liittyen, vai puuttuuko heidän

mielestään jotain. Yksilövalmentajat hyötyvät kerätystä tiedosta ja voivat kehittää toimintaansa sen mukaan.

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

3.1 Tutkimuksen kohde ja kohdejoukko

Tutkimukseni kohteena on yksilövalmennus ja kohdejoukkona on Mikkelin kaupungin nuorten työpajojen valmentautajat. Haastattelin kuutta eri valmentautujaa. Haastattelujeni toteutuksen aikaan Mikkelin nuorten työpajoilla työskenteli kolme yksilövalmentajaa. Yksilövalmentajat kysyivät työpajoilta eri valmentautujilta, kiinnostaisiko heitä osallistua opinnäytetyöni toteuttamiseen ja vastata kysymyksiin liittyen yksilövalmennukseen. Yksilövalmentajat vaikuttivat tutkimuksen tekoon siis sen verran, että he ns. valikoivat haastateltavat yksilöt. Haimme haastateltavaksi valmentautujia, joilla olisi aiheesta jotakin sanottavaa. Ei olisi ollut opinnäytetyöni kannalta hyödyllistä haastatella henkilöä, joka ei ole saanut yksilövalmennusta. Koska olin ollut työpajoilla harjoittelussa, tiesin osan haastateltavista entuudestaan. En kuitenkaan koe tämän vaikuttaneen haastatteluihin ja yksilövalmennuksesta annettuihin kommentteihin.

3.2 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyöni tarkoituksena on selvittää, millaisena Mikkelin kaupungin nuorten työpajojen valmentautajat kokevat yksilövalmennuksen. Opinnäytetyössäni pyrin vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

1. Millaisia kokemuksia nuorilla on yksilövalmennuksesta?
2. Millaisia tuloksia yksilövalmennuksella saavutetaan valmentautujan elämän eri osa-alueilla?
3. Millaisia merkityksiä nuoret antavat yksilövalmennukselle?

Tarkoituksena oli saada selville yksilövalmennuksen merkitys, sillä ajatuksella, että se voi tarkoittaa nuorille mitä tahansa. Haastateltavat saivat itse kertoa ajatuksiaan yksilövalmennuksesta, sekä millaisia tunteita se mahdollisesti heissä herättää. Näiden kysymysten ja niihin saatujen vastausten pohjalta vertasin kerättyä tietoa viitekehukseen kirjaamaani materiaaliin.

3.3 Tutkimusote

Tutkimukseni on kvalitatiivinen eli laadullinen. Kvalitatiivinen tutkimus pyrkii kuvaamaan, ymmärtämään ja tulkitsemaan ilmiötä. Kun kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus perustuu lukuihin, keskittyy kvalitatiivinen tutkimus sen sijaan käyttämään sanoja ja lauseita. Kvalitatiivista tutkimusotetta käytettäessä ollaan kiinnostuneita aiheen taustalla olevista prosesseista ja merkityksistä sekä itse ilmiön ymmärtämisestä. Lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen (Hirsjärvi ym. 2016, 161). Analyysi kulkee laadullisessa tutkimuksessa mukana koko ajan ohjaten prosessia ja tiedonkeruuta. (Kananen 2008, 24-25). Valitsin opinnäytetyöni tutkimusotteeksi laadullisen tutkimuksen, koska sain sillä tavoin konkreettisemmat vastaukset tutkimuskysymyksiini. Koska tarkoituksena oli saada valmentautujien ääni kuuluviin ja kerätä tietoa heidän ajatuksistaan yksilövalmennuksesta, oli parempi kuulla ihmisten kommentteja ja mielipiteitä kuin kerätä lukuja ja antaa rajattu määrä vastausmahdollisuuksia.

3.4 Teemahaastattelu

Kvalitatiivisen tutkimuksen tiedonkeruumenetelmiä ovat esimerkiksi havainnointi, dokumentit, tapaus- ja toimintatutkimukset sekä haastattelut (Kananen 2008, 57). Tässä opinnäytetyössä aineisto kerättiin teemahaastattelun keinoin. Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluin. Pysin luomaan mahdollisimman luontevan keskusteluympäristön valmentautujien kanssa niin, että haastateltavat pääsivät kertomaan heitä koskevista asioista vapaasti.

Teemahaastattelussa käydään ennalta suunniteltuja teemoja läpi keskustelunomaisessa tilanteessa. Tarkoituksena ei ole pikkutarkkojen kysymysten laatiminen ja esittäminen, vaan pyrkimyksenä on keskustella teemoista ja niiden alateemoista vapaasti. Eri haastateltavien kanssa ei välttämättä puhuta kaikista teemoista samassa laajuudessa. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006b.) Esitetyille mielipiteille ja kommentteille on mahdollista pyytää perusteluja, sekä lisäkysymyksiä esitettiin tarpeen tullen. (Hirsjärvi ym. 2007, 200.) Kirjasin haastattelurunkoon avoimia kysymyksiä ja niiden lisäksi alakysymyksiä (liite 1). Joissakin haastattelutilanteissa esitin muutamia lisäkysymyksiä. Teemahaastattelu mahdollistaa joustavan ja vapaamuotoisemman keskustelutilanteen, mikä palvelee tätä opinnäytetyötä. Haastattelussa valmentautajat

pääsevät puhumaan vapaasti ja vastaamaan avoimiin kysymyksiin monipuolisesti. Haastateltavat ovat opinnäytetyön aiheen asiantuntijoita, koska tarkoituksena on nimenomaan selvittää heidän kokemuksiaan ja ajatuksiaan.

Haastattelun ongelmakohtiksi voisi muodostua esimerkiksi haastateltavan mahdollinen taipumus ”antaa sosiaalisesti suotavia vastauksia” (Hirsjärvi ym. 2007, 201). Tulosten yleistämisessä ei pitäisi liioitella, koska tutkittavat saattavat puhua haastattelutilanteessa toisin kuin tavallisesti. (Mts. 202.) Tein haastateltaville selväksi, että haastattelut ja niistä esille nousevat aiheet käsitellään anonymisti. Tuloksien esittelyssä puhun haastateltavista yleisesti, enkä tuo esille henkilötietoja, josta heidät voitaisiin tunnistaa. Tällä tavoin pyrin mahdollistamaan valmentautujille mahdollisimman luontevan olon vastata haastattelun kysymyksiin. Käsitelmäni mukaan valmentautajat eivät kokeneet, että heidän tulisi vastata kysymyksiin myötäilevästi esimerkiksi siinä luulossa, että yksilövalmentajat osaisivat yhdistää opinnäytetyössä esitetyt kommentit automaattisesti tiettyihin henkilöihin.

3.5 Aineistonkeruuprosessi

Idean opinnäytetyöni aiheeseen sain ollessani työharjoittelussa ehkäisevässä päihdetyössä ja työpajoilla kesällä 2018. Opinnäytetyöprosessi alkoi syyskuussa ja työn tilaajaksi sain Mikkelin kaupungin nuorten työpajat. Sopimus opinnäytetyöstä kirjoitettiin lokakuussa ja kasasin teemahaastattelurungon marras-joulukuussa (liite 1). Koska tarkoituksena oli selvittää yksilövalmennuksen merkitystä, muodostuivat tutkimuskysymykset tämän ajatuksen pohjalta. Pilkoin haastattelukysymykset vielä erillisiin teemoihin, joilla lähdin hakemaan vastausta tutkimuskysymyksiini. Haastattelut kävin toteuttamassa työpajoilla tammikuussa 2019 ja ennen sitä toimitin haastateltaville valmentautujille paperin, jossa olin kertonut yleisesti haastattelussa käsiteltävistä aiheista (liite 2). Lähetin myös ennen haastatteluja tutkimuslupa-anomuksen opinnäytetyöni toteuttamista varten Mikkelin kaupungin työllisyyspalvelujen palvelupäällikölle (liite 3).

Haastatteluiden kestot vaihtelivat viidestätoista minuutista puoleen tuntiin. Litteroituna materiaalia kertyi 33 sivua A4-paperille. Haastateltavina oli kuusi valmentautujaa, iältään 22–28-vuotiaita. Haastateltavien sukupuolta ei ole

määritelty, koska en koe sen olevan tarpeellista opinnäytetyöni kannalta. Haastatteluhetkellä pisin aika, jonka valmentautuja oli ollut työpajoilla, oli noin 5 vuotta, ja lyhin puoli vuotta. Työpajoille valmentautujat olivat tulleet TYP-reitin, TE-toimiston, etsivän nuorisotyön, Ohjaamon ja mielenterveyspalveluiden kautta. Olin toimittanut valmentautujille paperin etukäteen, jossa olin kuvannut haastattelun teemoja yleisesti ja kertonut tutkimuksen taustasta sekä opinnäytetyön toteutuksesta (liite 2). Haastatteluhetkellä kysyttäessä valmentautujat kuitenkin kommentoivat, etteivät juurikaan olleet lukeneet paperia, tai olivat vain vilkaisseet sen nopeasti läpi.

Haastattelurungossa oli yhteensä 14 kysymystä, jotka oli jaettu eri teemojen alle (liite 1). Teemoja olivat näkemykset ja ajatukset yksilövalmennuksesta, yksilövalmennuksen käytännöt, kokemukset yksilövalmennuksesta, yksilövalmennuksen merkitys ja kokemukset tuloksista sekä kehittämissuhteet. Haastattelun alussa valmentautujat kertoivat omin sanoin mitä yksilövalmennus heidän mielestään tarkoittaa ja mihin sitä tarvitaan. Lisäksi keskustelimme odotuksista yksilövalmennusta kohtaan. Haastateltavat saivat kertoa kokemuksistaan saamastaan yksilövalmennuksesta sekä jakaa mielipiteitään valmentajien tavoitettavuudesta ja käytännön järjestelyistä. Lisäksi käsitelimme asioita, joihin yksilövalmennus on vaikuttanut valmentautujien elämässä, mihin he ovat saaneet tukea ja millaiseksi arki heidän mielestään pajoilla muuttuisi, jos yksilövalmennus poistettaisiin sieltä kokonaan. Puhuimme myös siitä, mikä yksilövalmennuksessa on aikaansaanut mahdollisia muutoksia nuorten arjessa. Lopussa haastateltavat pääsivät jakamaan kehittämissuhteita ja kertomaan vapaasti, mitä he toivoisivat yksilövalmennukselta.

3.6 Aineisto ja aineiston analyysi

Sisällönanalyysille tyypillisellä tavalla tässäkin opinnäytetyössä aineistoa on tarkasteltu eritellen ja yhtäläisyyksiä sekä eroja etsien ja niitä tiivistäen. Sisällönanalyysissa tutkittavat tekstit voivat olla käytännössä mitä vain, kuten keskusteluja, kirjoja, haastatteluja ja muita dokumentteja. Tutkittavasta ilmiöstä pyritään muodostamaan selkeä ja tiivis kuvaus, jolla tulokset kytketään laajempaan kontekstiin sekä muihin tutkimustuloksiin. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006b.) Tämän opinnäytetyön sisältö on kuvattu sanallisesti (Tuomi & Sarajärvi 2002, 107). Sisällönanalyysi on toteutettu teoriaohjaavasti.

Tämä tarkoittaa sitä, ettei kerätyn aineiston analyysi perustu suoraan teoriaan, mutta sitä voidaan verrata jo olemassa olevaan tutkittuun tietoon. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006c.) Analyysia ohjaa vuoroin teoria ja aineisto. Analyysi voidaan myös toteuttaa aineistolähtöisesti, mutta lopuksi aineistosta tehdyt havainnot sidotaan teoriaan.

Haastattelujen purku eteni aineistolähtöisen sisällönanalyysin tapaisesti. Kun haastattelut oli toteutettu, kuuntelin haastattelut nauhurilta läpi ja kirjoitin kaiken ylös sana sanalta. Auki kirjoittamisen jälkeen perehdyin aineistoon lukemalla haastattelut läpi ja tekemällä merkintöjä tekstiin. Alkuun pilkoin keskusteluja pienempiin osiin jokaisen haastattelurungon (liite 1) kysymyksen mukaisesti, mutta totesin aineiston purun olevan helpompaa tutkimuskysymysten avulla. Vaikka haastattelurungossa oli etukäteen määritellyt teemat, nousi vastauksia tutkimuskysymyksiin myös muusta keskustelusta. Poimin haastatteluista erilaisia kommentteja, joita koin olevan hyödyllistä käyttää tässä opinäytetyössä havainnollistavina esimerkkeinä. Etsin haastatteluista samankaltaisuuksia sekä erilaisuuksia, joista kertoa tutkimuksen tuloksissa. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 111.) Tämän jälkeen jaoin kerätyn aineiston tutkimuskysymysten mukaisesti; etsin haastatteluista vastauksia siihen, mitä yksilövalmennuksessa tehdään valmentautujien elämien eri osa-alueilla, mitä tuloksia valmennuksella on saavutettu, millaisia merkityksiä sille annetaan ja millaisia kokemuksia nuoret ovat siitä saaneet. Tulokset-luvussa haastateltavat on kirjattu tunnuksin H1-H6.

4 TUTKIMUSTULOKSET

4.1 Kokemukset yksilövalmennuksesta

Osan haastateltavien mielestä yksilövalmentajien ja valmentautujien välisillä henkilökemioilla on jonkin verran merkitystä. Toiselle on luontevampi jutella omista asioista, jos yhteistyö ja kommunikointi sujuvat ongelmitta. Yksilövalmennuksesta ei ole hyötyä, jos valmentautuja ei uskalla puhua valmentajalle. On myös hyväksi työpajojen yhteisölliselle ilmapiirille, että yksilövalmentajat ovat mukana erilaisissa tapahtumissa ja toiminnoissa, joita aika-ajoin järjestetään.

H6: Ne yksilövalmentajat on ehkä helpommin lähestyttäviä ku ne on sillee mukana kaikis tollasis jutuissa. Ku jos ne vaa istuis siel omas kopissaa.

Haastateltavat olivat yksimielisiä siitä, että yksilövalmennusta tulisi olla tarjolla jokaisen valmentautujan omien tarpeiden mukaisesti. Eräs haastateltavista puhui pitkien keskustelujen merkityksestä. Tätä kautta myös nousi esille yksilövalmentajien ajankäytön tärkeys.

H3: Ja just nimenomaan pitkä keskustelu, koska jos sä puhut jonkukaa 10 minuuttii ni ei siin välttämättä päästä säästä eteenpäi. Ja siks se on tärkeetä et yksilövalmentajilla on tosiaan sitä aikaa käytettäväks. - - Mut sen ajan tavallaan pyytäminen voi olla vähän itsekästä koska tääl on valmentautujii paljon enemmän ku työntekijöitä nii. Eikä kaikille voida joka päivä tosiaan tarjoo sitä pitkää keskustelua, se on ihan ymmärrettävää.

Haastatellut valmentautajat eivät tieneet pajoille tullessaan, mitä yksilövalmennus tarkoittaa. Odotuksia yksilövalmennusta kohtaan ei ole siis entuudestaan ollut. Valmentautajat eivät kuitenkaan muistaneet tai osanneet kertoa tarkalleen, millaista oli aloittaa työpajoilla ja kuinka pajojen eri valmennusmuodot oli silloin heille esitelty.

H3: Tosi puhtaat odotukset. Koska mä en tavallaan tienny et sellast edes on. - - Tai sillee mä aattelin et tääl on jotai ohjaajii jotka tukee missä tahansa tekemisessä mut mitään odotuksii ei ollu koska mä en tienny sellast olevan.

H6: Ei oikeestaan (ollut odotuksia). Et mie olin vaa positiivisesti yllättyny et mite hyvi mie sain apua asioihin.

Eräälle haastateltavista oli hänen omien sanojensa mukaan selvinnyt, mitä yksilövalmennus tarkoittaa vasta, kun hänen yksilövalmentajansa oli vaihtunut toiseen. Hän oli saanut päätellä itse, että ilmeisesti kyseisen valmentajan tehtäviin kuuluu hänen asioistaan ns. huolehtiminen.

H1: Sillonkun mie alotin pajalla niin miulle ei ees mainittu et hei siul on sit tämmönen (yksilövalmentaja) käytettävissä. - - Mie en ees tienny semmosesta yhtään mitään ja sit se yksilövalmentaja tuli vaan välillä kysymään et haluutsie jutella jostain tai niinku et mitä siulle kuuluu ja sit mie olin silleen et mitä oonksmie tehny jotai pahaa ku miulle tullaa vaa sillee et tuuppas juttelemaa tuonnein.

Sen lisäksi, että valmentautajat eivät olleet tiedneet kyseisestä valmennusmuodosta etukäteen, heille ei myöskään ollut kerrottu, mistä asiassa on kyse. Eräs haastateltava totesi, ettei vielääkään ole täysin varma siitä, mikä on työ- ja yksilövalmentajan ero.

H5: Miullahan se oli alkuun just sitä et mie vaan ilmestyin paikalle ja olin sen mitä piti. En mie ainakaan muista et ois mitään sillei selitetty sen kummemmin mistään.

H2: Ei, en muista et yksilövalmentajan titteliä olis missään vaiheessa silleen hirveen selkeesti selitetty tai kuvailtu et mitä se tarkoittaa. Et kyl mä sit tajusin sen et yksilövalmentaja tarkoittaa et ne on meidän ns. ohjaajia ja tämmösiä. Ja just valmentajina auttaa. Mut en muista et olis kertonu niin tarkkaan et mitä se on se tarkka työnkuva yksilövalmentajalla. - - Ku miekää en sillee oo ihan varma et ketkä kaikki on täällä työpajoilla yksilövalmentajia. Mä en tosiaa tiä sitä eroa työvalmentajan ja yksilövalmentajan välillä.

Mikkelissä työpajoilla oman haasteensa nykytilanteeseen on tuonut muutto uusiin tiloihin. Ne valmentautajat, jotka olivat ehtineet olla edellisissä tiloissa, osasivat verrata nykyistä tilannetta entiseen. Työpajojen tilojen vaihtumista ammattikoulun kanssa yhteisiin tiloihin kommentoitiin.

H3: Missä voi parantaa ni se on nimenomaan tää paikka. Et tuntuu et me ollaan tääl niinku vierailulla. - - Vaikkei se haittaa et me ollaan tälle ammattikoulus tuol nii sanotusti normaali väkee käytävillä, meidän lisäksi. Se on ehkä ihan hyvä juttu myös. Mut tää tuntuu silleen keskeneräselä. - - Et ei siinkää voi muuhu tarttuu ku vajaamiehitykseen, tuntuu et kellää ei oo oikei hirvee hyvää otetta ollu täst hommast sen muuton jälkeen.

Osa haastateltavista ei kommentoinut tilojen vaihtumista kielteisesti, vaan he olivat tyytyväisiä nykyiseen järjestelyyn. Kuitenkin muutamat haastateltavat puhuivat siitä, kuinka työpajoilla ei varsinaisesti ole kunnollista tilaa käydä kahdenkeskisiä keskusteluja yksilövalmentajien kanssa. Pienempiä tiloja, joissa voisi jutella rauhassa, toivottiin lisää.

H5: Tässäki ku on sitte näitä noitte työntekijöitten näitä toimistoja nii sillee vähä hankala. Että nytte täällä ei oo oikei semmosta kauheen hyvää tilaa missä rauhassa pääsee juttelemaan.

H4: Vois olla useempikin tämmönen pienempi tila.

Riippuen siitä, ovatko valmentautajat Raviradantiellä vai Otavankadulla työpajoilla, eivät heidän yksilövalmentajansa välttämättä ole samassa paikassa heidän kanssaan. Osa haastateltavista koki, että tilojen vaihtumisen myötä yhteydenpito on hieman hankaloitunut, mutta puhelimella tavoittaa hyvin, jos ei muuten. Osa taas koki, että yksilövalmentajat ovat kaikesta huolimatta helposti tavoitettavissa ja tapaamiset on saatu sovittua aina tarvittaessa.

H3: Mut nyt on iha viime ajat ollu vissii vajaa miehitys. Tosi kiireisii nii voi olla et mä en tän neljän tunnin aikana välttämät oo nähny ketää tai vilaukselta jonku nähny. Mut sen tavallaa ymmärtää kuttää tilanne on mikä on täs käytännössä nytten. Ku on vähä, kolmes eri pistees vissiin ollaan, tai kolmes eri rakennukses ympäri kaupunkia.

Eräs haastateltavista kertoi, että muuton jälkeen on huomannut yksilövalmentajien stressitasojen olleen korkealla. Haastateltavat myös kommentoivat esimerkiksi työpajoilla esiintynyttä vajaamiehitystä yksilövalmentajien keskuudessa.

H3: Näkee ainaku joku tulee just tuolta tänne, pyrähtää tosta ohi tänne, pyrähtää takas, pyrähtää ulos, semmost juoksemista. Silonku oltii tuol vanhas paikas ni kaikki oli siinä paikassa. Yksilövalmentajat pysty olee paljon rennommin, paljon enemmän käyttää aikaa sitten meihin valmentautujiin.

H5: (Eräs yksilövalmentajista) nyt tos iteksee vissii joutu jonku aikaa tekemää kolmen ihmisen hommat nii kyl se aika paljon sit rajoittaa aina sitä aikaa.

Osa haastateltavista koki, että esimerkiksi flunssakaudet ja henkilöstön vaihtuvuus voivat osaltaan vaikuttaa siihen, onko yksilövalmentajilla riittävästi aikaa valmentautujille.

H3: Tietystihä tavoteltavaa ois et sitä on tarjolla kaikkien tarpeiden mukaisesti. - - Mielellään enemmän ku vähemmä, koska jos tarve yhtäkkii lisääntyy, et monilla ihmisillä alkaaki vähä elämänhallinta luisuu käsistä. Jos se sattuu semmosee tilanteeseen ku on just vajaamiehitystä, sairastumisia, työsuhteet päättyy ni siin voi hyvin äkkii mennä tilanne huonoks.

H3: En mä tietenkään muiden puolesta voi just puhuu mut täl hetkel se on viel ehkä vähän haussa tää homma. (Muuton jälkeen, uusiin tiloihin asettuminen) Mut siin on ihan tämmösii käytännön syitä ku ihmisii lähtee johki muualle ja korvaavii tulee tilalle ehkä. Siin voi mennä kuukaus ku tulee ja sit ollaa se kuukaus vajaamie-

hityksellä. Ja sit tietty vuodenajat vaikuttaa, ku on flunssakierteet sun muut.

Vaikka valmentautujilta tuli kommenttia vajaamiehityksestä ja tiloista, ovat yksilövalmentajat kuitenkin jättäneet positiivisen kuvan itsestään. Yksilövalmentajien ote työhön on vaikuttanut ulospäin luontevalta. Osa haastateltavista esitti toiveen, että yksilövalmennus säilyisi samanlaisena kuin tähänkin mennessä.

H1: Just nimenomaan sitä että tietää että on se joku jonka puoleen kääntyä. En mie nyt oikein muuta osaa lähteä vaatimaan, toivomaan, pyytämään, mitä ikinä. Läsnäoloa.

H2: Tehkää yksilövalmentajien työnne yhtä hyvin kuin ootte tähänkin mennessä tehneet ja olkaa hyvin tsemppisiä ja mukavia. Hyvin nää tekee työnsä.

H3: Mä oon henkilökohtasesti saanu niin paljon hyvää et mä voin vaa sanoo et saipa tätä aina kaikki muutkin.

Valmentautajat ymmärtävät vaihtuneiden tilojen monimutkaisuuden ja arvostavat yksilövalmentajien tekemää työtä. Yksilövalmentajien toiminnasta välittyy kannustaminen elämässä etenemiseen ja aito välittäminen sekä ihmisten kohtaaminen ihmisinä.

4.2 Yksilövalmennuksen tulokset elämän eri osa-alueilla

Haastateltavat näkivät yksilövalmennuksen tarkoittavan toisten valmentamista, opastamista ja auttamista missä tahansa asiassa. Yksilövalmentajat ovat valmentautujien apuna ja tukena elämän muutoksissa. Yksilövalmennuksesta saa apua käytännön asioiden hoitamiseen, kuten laskujen maksamiseen ja Kelan asioihin. Yksilövalmentaja on voinut olla valmentautujan mukana esimerkiksi lääkärikäynneillä.

H4: Valmennetaan, opastetaan tiettyä henkilöä - - Pääsemään työelämään.

H2: Valmentamista, just sitä et neuvoo ja kertoo toiselle tavallaan et mitä tietyt asiat ja työt pitää sisällään.

H6: Yksilövalmentaja on apuna ja neuvoo kaikis tämmösis asiois mis nyt voi tarvita apua. Just jotkuu Kelan jutut ja tällaset - - Et jos

vaik pitää Kelast hakee jotai tai esimerkiksi yksilövalmentaja on joskus ollu miun mukana lääkäriissä hoitamas jotai asioita ja millo mitäkii.

Haastateltavat määrittelivät yksilövalmennusta tarvittavan elämänhallintaan, tueksi ”taistelemaan byrokraattisia tasoja vastaan”, otteen saamiseen mistä tahansa, työelämään ja opintoihin kannustamiseen sekä sinne pääsemiseen.

H1: Tietää että ei joudu taistelemaan kaikkia byrokraattisia tasoja vastaan yksin. On se joku joka osaa sitten neuvoa ja auttaa. Ei tarvitse yksin ahdistua. - - Kaikissa tämmösissä elämän muutoksissa ja kaikissa kun elämä on pompotellu niin on ollu apuna ja tukena.

H3: Ympäripyöreeseen elämänhallintaan - - Otteen saamiseen melkein mistä vaan.

H6: Yksilövalmentajalla ku on tietoo kaikest tällasesta mist vois olla itelle apua, mihi ei itte välttämättä osais ottaa yhteyttä tai haikutua.

Yksilövalmentajat auttavat myös muissa tarvittavissa asioissa sekä varmistavat, että valmentautujilla on kaikki hyvin.

H1: Omalla kohalla se on sitä et myö aina yksilövalmentajan kanssa vaihdellaan kuulumisia ja se sitte auttelee jos on jotain ihan mitä tahansa mielen päällä. Jos Kela kiusaa tai sossu kiusaa tai joku muu kiusaa. Ja vaikkei kukaan kiusaiskaan. Se on sellasta että tietää vaan että on sellanen tukihenkilö olemassa et jos ikinä missään kohtaa tarvii ihan mitä vaan apua.

Haastateltavat kertoivat saaneensa esimerkiksi keskusteluapua, tukea oikeiden palveluiden pariin hakeutumiseen ja parisuhdesotkuihin. Jos mielen päällä on ollut huolia, ovat valmentautajat kokeneet yksilövalmentajan kanssa keskustelun helpottavan oloa.

H2: Täällä sit yksilövalmentaja tollasella avuliaalla tavalla just haluaa jeesiä ja yrittää auttaa toista petraamaan ja jaksamaan ja näin. Mä senkii takia just itekkii sit jaksanu tsemppaa ja muutenkii.

Hetket yksilövalmentajien kanssa koostuvat keskusteluista ja rupattelusta, kuulumisten vaihtamisesta, yksityisasiosta juttelemisesta sekä yhdessäolosta. Läsnäolo ja aito kiinnostus ovat tärkeitä piirteitä henkilöiden välisissä kohtaamisissa.

H6: Mie oon saanu yksilövalmentajasta semmosen ihmisen joka on siinä tukena. Et ei oo ihan yksinään kaikkien asioiden kanssa.

H1: Istutaan alas ja jutellaan. Se on oikeestaan meillä riittäny.

Yksilövalmentajat ovat auttaneet valmentautujia selvittämään sellaisia asioita, joita valmentautujat eivät mielestään olisi välttämättä itse osanneet selvittää. Eräs haastateltavista sanoi, ettei olisi osannut hakeutua oikeanlaisten palveluiden pariin ilman yksilövalmentajan apua. Esimerkiksi Kelan hakemuksien täyttäminen tai lääkärissä käynnit voivat tuottaa päänvaivaa, joten yksilövalmentaja on ollut oiva apu tällaisissa tilanteissa.

H6: Yksilövalmentajalla ku on tietoo kaikest tällasest mist vois olla ittelle apua, mihi ei itte välttämättä osais ottaa yhteyttä tai hakeutua tai nii. Et tottakai ittekkii nyt osaa jotai selvitellä mut kaikkee ei voi tietää. ... Oon saanu paljon apua. En ois varmaan yksinää kaikest selvinnykkää.

Yksilövalmennuksella saavutettuja tuloksia ovat esimerkiksi valmentautujien kokemukset sosiaalistumisesta, oppiminen luottamaan muihin, rutiinit arjessa sekä elämässä eteneminen.

H3: Ja huomaa et päivä päivält, viikko viikolt, kuukaus kuukaudelt suunta on kokoaika parempaapäi, vaikka hiljallee mut kuitenkin - - Jos miettii vuotta kahtenatoista kuukautena et kokoaika on menty joka suhtees eteenpäi. Ja siit kuuluu kiitos yksilövalmentajille.

H4: Oon mä sosiaalistunu vähä enemmän. Mikä on ollu tosi kiva.

Eräs haastateltavista kertoi saaneensa yksilövalmennuksesta rohkaisua muille puhumiseen. Esimerkkinä hän kertoi, että jos hänelle iskee ahdistava olo työpäivän jälkeen ja hän kokee kotiin menemisen inhottavana, pystyy hän vain nykäisemään yksilövalmentajaa hihasta ja saa heti keskusteluapua.

H5: Pystyy luottaa johonkii ihan oikeesti. Ei oo semmonen niin epäluulonen ollu - - Jos on joku juttu mikä halua vaikka sanoo jollekkii ni senku sanoo vaa ku ei tarvii miettiä - - Ei tarvii käydä läpi mielessä mitään sellasta pohdintaa et voinko mie nyt sanoa vaikka tämmösen. Oppinu luottamaan ihmisiin.

H5: Tajus että joo että on semmosia ihmisiä joitten tarkoitus on se että niille voi mennä ihan sanomaan vaikka et nyt ahistaa tosi pahasti tai jotai tämmöstä - - Just oppinu sitten ylipäättää sanomaa ihmisille asioita.

Valmentautujat kertoivat saaneensa myös tukea omaan hyvinvointiinsa. Osa haastateltavista kertoi, että yksilövalmennuksen myötä heidän itsetuntonsa on kohentunut ja he ovat uskaltaneet enemmän ulos kuorestaan.

H4: (Yksilövalmennus) on piristänyt elämää. Saanu sitten rutiineja, mä oon sosiaalistunu vähän enemmän. Mikä on ollu tosi kiva.

H1: Oon uskaltanut tosi paljon enemmän ulos semmosesta omasta pienestä kuplastani. Olin silloin puol vuotta sitten aika ujo ja hiljanen ja mie en uskaltanu tuua itseäni millään tavalla oikeestaan esille. - - Siitä on ollu tosi iso apu et yksilövalmentaja on aina välillä muistanu taputtaa olkapäälle ja sanoa että sinä olet ihan kiva ja sinä kelpaat kyllä ja että senkun olet vaan rohkeasti oma itsesi ja se riittää.

Yksilövalmentajat ovat auttaneet heitä löytämään hyviä puolia itsestään ja tarkastelemaan itseään positiivisemmasta näkökulmasta. Haastateltavat kertoivat löytäneensä itsestään uusia puolia ja taitoja sekä asioita, joista ovat kiinnostuneita.

H4: Löytänyt (itsestä) uusia puolia, tai niinku taitoja ja innostuksia. On se piristänyt elämää - - Saanu sitten rutiineja ja sillee.

H1: Niilläkin hetkillä kun on tuntunu et on ite ihan luuseri ja huono ja ihan siis täys paska, suoraan sanottuna, niin sitten on kuitenkin ollut se joku joka uskoo että asia ei ole niin ja muistaa tsempata ja osoittaa sitten niitä sellaisia omia hyviä puolia ja valaa sitä uskoa omaan itseen.

Yksilövalmentajat ovat auttaneet valmentautujia jaksamaan sekä arjessa että pajoilla. Viikkorytmistä on ehkä ollut alkuun vaikea saada kiinni.

H2: Oli alku vähä et en mä tiä et tykkäänkö olla täällä ja haluunko jäädä tänne pidemmäksi aikaa. Yksilövalmentajal oli kuitenkin semmonen hyvä asenne et mennä vaa ja tehdä, "jes jes" ja tällee ni sellanen tavallaa itteeki sillee boostas. Ja sillee tykkää et on tommonen positiivisel asenteel oleva yksilövalmentaja et ehkä itteeki autto. Et seki ois voinu muuttaa aika paljon asioita jos se ois ollu semmosella "hällävälä" -asenteella.

H2: Ruvetaan pikkuhiljaa menemään semmosta ihan normaalia työviikkoa päin, se on ihan hyvä sitoutuminen. Et siinä on tullu semmosta kehitystä, töihin ja tämmösiin tärkeisiin asioihin sitoutuminen.

Yksilövalmentajan kannustus ja apu ovat auttaneet esimerkiksi tämänkaltaisista tilanteista yli. Yksilöllisen ohjauksen myötä on saatu tukea ja kannustusta arkirutiinien muodostamiseen.

4.3 Yksilövalmennuksen merkitykset

Yksilövalmentajia ja heidän toimintaansa verrattiin turvaverkoksi, johon kuka tahansa voi pudottautua. Ihmisiä ja heistä huokuvaa tunnelmaa kuvattiin todella hyväksi. Ilmapiiri työpajoilla on yhteisöllinen ja lämminhenkinen.

H3: Täs tällä ruohonjuuritasolla mä nään mitä hyvinvointiyhteiskunta tarkoittaa - - Meil on tämmönen turvaverkko mihin voi kuka vaan tiputtautua. Tästä ei ohi mennä, et täältä yksilövalmentajat ottaa kopin kenest tahansa.

H6: Mie oon saanu yksilövalmentajasta semmosen ihmisen joka on siinä tukena. Ku ei oo sitä omaa tukiverkkoo lähellä ni on joku ihmine ollu siinä tukena ni se on ollu tosi kiva.

Erään haastateltavan mukaan on helpottavaa tietää, että jos tulee jotain ongelmia tai tarvitsee tukea missä tahansa asiassa, voi yksilövalmentajan puoleen kääntyä ja ajatus siitä rauhoittaa. Yksilövalmennuksen rooli elämässä koettiin suureksi ja tärkeäksi.

H1: On vaan tosi helpottava tietää et jos tulee mikä tahansa hätä niin sitten voi avautua - - Niin se on ihan semmosena et kun vaan tietää et on mahdollisuus siihen niin se on rauhoittavaa ja mukavaa ja tuntuu turvalliselta.

H3: Sil on tosi iso rooli jokapäiväiseen elämään. Kaikin puolin sen yksilövalmennuksen rooli mun elämään on suuri, tärkeä.

Eräs haastateltava kertoi tietynlaisen tasa-arvon valmentajien ja valmentautujien välillä olleen hänelle "vau"-elämys pajoilla aloitettaessa. Yksilövalmentajat kohtaavat valmentautujat ihmisinä, eikä heidän välillään esiinny varsinaista arvoasetelmaa. Haastateltava kertoi tästä häneen heijastuvasta todella hyvä-

tä olosta. Kuulumisten vaihtamista ja päivittäisiä keskusteluja kuvattiin tärkeäksi hetkeksi.

H3: Ihminen kohtaa ihmisen. Et siin ite keskustelus ei näy mikää semmonen arvoasetelma, et on valmentaja ja valmentautuja. Se on tosi hyvä et ne rajat on käytännössä olemattomat. Et siin on ku ystävälle juttelis.

H3: (Yksilövalmentajat) tulee ihan pyytämättäkin juttelee. Mikä on tosi kivaa ku jotai kiinnostaa, tulee kysyy iha vaa kuulumisia vaik, on se sit 5 minuuttii tai 15 minuuttii. Se on tärkeä hetki.

H3: Ihanku ystävälle juttelis. Jokasen juttelukerran jälkeen on tosi hyvä olo. Ja tietysti sit on koko päivän hyvä olo. Siks tänne halua tulla uudelleen.

Haastateltavat olivat yhtä mieltä siitä, että yksilövalmennuksen poistaminen työpajoilta ei olisi hyvä asia. Yksilövalmennus nähdään valmentautujien hyvinvointia tukevana tekijänä. Arki työpajoilla ei sujuisi yhtä hyvin ilman yksilövalmennusta.

- Millaiseksi näkisit arjen täällä työpajoilla muuttuvan, jos yksilövalmennus poistettaisiin?

H3: Olemattomaks. Oishan se aika katastrofaalista. ... Mitä siihen sit jäis jäljelle?

H1: No kyllä täällä olis sit ihan eri meininki. Kyl miun mielestä tuo yksilövalmennus tukee just meidän hyvinvointia ja on tosi iso osa sitä.

H4: Ois se kyllä vähä ahistavaa. Ei ois sitä opastusta. Ajatus ei vaan oo kiva.

H5: Vähä tuntuis et tästä ehkä häviäis sitte koko tää pointti. ... Jos se sitten vaa loppuis niin ei tää sit oikei varmaa toimis enää kauheen hyvin.

Valmentautajat kokivat, että työpajojen muun henkilökunnan työmäärä lisääntyisi, jos yksilövalmennus poistettaisiin. Haastateltavat veikkasivat, että työvalmentajilta ei välttämättä onnistuisi yksilövalmentajien tehtävät.

H6: Ei niil olis aikaa semmoseen. Et siin menee siihen toiminnan pyörittämiseen niitten aikaa. Et kyl nyt tietysti niilläki on aikaa jos on jotai, mutta ei kuitekaa samal taval ku niil yksilövalmentajilla.

H6: Varmaa näillä varsinaisilla ohjaajilla olis sit paljon enemmän tekemistä. Koska kyl miu mielest sitä yksilövalmennusta tarvitaan.

H2: Saanu sellasen käsityksen et just noilla yksilövalmentajilla on paljon vastuuta ja ne hoitaa paljon tärkeitä asioista niin voi olla et vois olla pieni sekasorto et miten noi kaikki vastuut jakaantuu ja kuka tekee mitä ja kuka hoitaa minkäki tahansa asian ja näin. Uskoisin et ei se ainakaan parempaan suuntaan mee, jos se yksilövalmennus lähtis pois. Oma käsitys on se et kyl siit ainakin hyötyy on ollu.

Yksilövalmennus nähdään tärkeänä työmuotona, joka tukee valmentautujia. Nuoret haluavat kertoa valmentajille myös työpajojen ulkopuolisista asioistaan.

H1: Kun mie viipotan ns. siviilissä menemään niin tulee aina välillä sellasia juttuja vaan mieleen et tästä pitää muuten sitten maanantaina kertoa yksilövalmentajalle, tai että pitääpä muistaa jutella sekä tämmösiä ilosia että vähän kurjempiakin asioita.

Eräs haastateltavista kertoi ymmärtäneensä työpajoille tulonsa jälkeen, että sillä on merkitystä, kenen kanssa asioistaan keskustelee. Hän mainitsi käyneensä aiemmin toisen ihmisen luona juttelemassa, mutta kyseinen henkilö oli ollut jollain tapaa ”vääränlainen”. Hän kertoi huomanneensa vasta myöhemmin, kun oli saanut yksilövalmennusta, että sillä voi olla suurikin vaikutus, kenelle juttelee.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

5.1 Tulosten tiivistys

Yksilövalmennus vaikuttaa valmentautujien elämiin monella tapaa. Yksilövalmennusta tarvitaan elämänhallintaan, otteen saamiseksi mistä tahansa, tueksi pääsemään opintoihin ja työelämään sekä avuksi selviämään yhteiskunnan byrokraattisista tasoista. Yksilövalmentajat ovat nuorten tukena elämän erilaisissa muutoksissa ja käytännön asioissa, kuten laskujen maksamisessa ja Kelan asioiden hoitamisessa. Yksilövalmentajat kuuntelevat nuoria ja auttavat heitä heidän huolissaan. Tapaamiset koostuvat keskusteluhetkistä ja yhdessäolosta. Yksilövalmentajat tuntevat yhteiskunnan palvelujärjestelmät ja osaa- vat hyödyntää erilaisia verkostoja valmentautujia ohjatessa ja autettaessa.

Yksilövalmennus on lisännyt valmentautujien sosiaalista kanssakäymistä ja luottamusta muita ihmisiä kohtaan. Nuoret ovat saaneet rutiineja arkeensa ja he kokevat päässeensä elämässä eteenpäin. Valmentautajat ovat rohkaistuneet puhumaan enemmän muille ihmisille, he ovat oppineet tarkastelemaan itseään myönteisemmässä valossa ja löytäneet hyviä puolia itsestään. Nuoret ovat löytäneet uusia puolia sekä taitoja, joista ovat kiinnostuneet. Nuoret jaksavat paremmin arjessa ja työpajoilla. Yksilövalmentajien hyvä asenne on auttanut myös valmentautujia suhtautumaan työpaja-arkeen sekä rutiinien muodostumiseen myönteisemmin.

Yksilövalmentajat ovat valmentautujille turvaverkko ja valmennusmuodon merkitys nuorille suuri. Omat läheiset eivät välttämättä ole lähettyvillä, joten yksilövalmentaja on merkittävä tuki ja turva. Yksilövalmentajat koetaan ystäviksi, joille halutaan puhua myös työpajojen ulkopuolisista asioista. Yksilövalmennusta tulisi olla tarjolla jokaisen valmentautujan omien toiveiden mukaisesti. Valmentautujien kanssa juttelemiseen tulisi olla riittävästi aikaa tarjolla, koska pitkät keskustelut koettiin merkittävämmäksi kuin lyhyet keskustelut. Tiloja, joissa voisi käydä kahdenkeskistä keskustelua, toivottiin lisää. Tämänhetkisissä tiloissa ei varsinaisesti ole kunnollista paikkaa tarjolla. Yhteydenpito yksilövalmentajien ja valmentautujien välillä työpajojen muuton jälkeen on sujunut pääasiassa ongelmitta.

Valmentautajat eivät ole tienneet yksilövalmennuksesta ennen työpajoille tuloa. Haastateltavat muistelivat, ettei heille myöskään ollut selitetty yksilövalmennuksen termiä jo pajoilla ollessa. Yksilö- ja työvalmentajien välistä eroa ei välttämättä tiedetä. Osa valmentautujista oli osannut päätellä valmentajien välisten työtehtävien erot, mutta osalle raja valmennusmuotojen välillä oli epäselvä.

Yhteiset hetket valmentajien ja valmentautujien kesken ovat tärkeitä. Valmentautajat kokivat, että yksilövalmennuksen poistaminen työpajoilta lisäisi muun henkilökunnan työmäärää ja arjen ei nähtäisi sujuvan enää yhtä hyvin. Yksilövalmennus tukee nuorten hyvinvointia ja se nähdään tärkeänä työmuotona. Henkilökemioilla on merkitystä siksi, että on luontevampaa jutella ihmisen kanssa, jonka kanssa tulee toimeen. Yksilövalmentajien osallistuminen yhteisiin tapahtumiin ja toimintoihin nähtiin hyvänä asiana, koska siten myös yksi-

lövalmentajista tulee helpommin lähestyttävämpiä. Yksilövalmennuksen toivottiin säilyvän samanlaisena kuin tähänkin mennessä. Valmentautujat kokivat saaneensa valmennuksesta paljon hyvää, ja he toivoivat, että muutkin saisivat kokea samanlaista kohtaamista. Yksilövalmentajia kehuettiin heidän tekemästään työstä ja läsnäolosta, joita he nuorille tarjoavat.

5.2 Johtopäätökset

Tulokset tarkoittavat sitä, että yksilövalmennus nähdään tärkeänä valmennusmuotona, josta on hyötyä monessa eri asiassa, sekä merkittävänä osana työpajoja. Jaksamisongelmat ovat vähentyneet, kun yksilövalmentajat ovat jaksaneet kannustaa silloin, kun motivaatio on ollut kadoksissa. Nuorten oli vaikea kuvitella työpajoja ilman yksilövalmennusta, ja ajatus ei ollut mieluisa heille. Osa haastateltavista sanoi, ettei pajoille olisi järkeä enää tulla siinä vaiheessa. Yksilövalmennuksen nähdään olevan suuri osa työpajayhteisöä.

Tulokset heijastuvat työpajoilta myös nuorten arkeen. Luottamussuhteen muodostuminen valmentajan ja valmentautujan välille saa nuoren mahdollisesti myös luottaman muihin ihmisiin. Vaikka valmentautujat eivät osanneet suoraan sanoa näkevänsä yksilövalmennuksen vaikuttavan työpajojen ulkopuoliseen arkeen, nousi heidän puheestaan esille useita eri asioita, jotka viestivät myös arjessa tapahtuneista muutoksista. Nuoret kertoivat itseluottamuksensa lisääntyneen ja uskaltautuneensa ulos kuoristaan sekä päässeensä elämässä eteenpäin. Osa ajattelee yksilövalmentajia myös vapaa-ajallaan, ja tahtoo kertoa heille muistakin arjessa tapahtuvista asioista.

Toisinaan yksinkertaisimmatkin asiat auttavat, kuten läsnäolo ja kuunteleminen. On mukavaa, kun kanssakeskustelija osallistuu aktiivisesti ja on aidosti kiinnostunut. Keskustelun merkitys yksilövalmennuksessa on tärkeä. Nuoret haluavat tulla kuulluksi, ja siksi on tärkeää, että yksilövalmentajalla on aikaa kuunnella heitä. Valmentautujat eivät näe varsinaista arvoasettelua heidän ja valmentajien välillä, vaan kokevat tulevansa kohdatuksi tasa-arvoisina. Aito välittäminen ja ihmisten kohtaaminen ihmisenä luo nuorelle turvallisuuden tunteen sekä kokemuksia siitä, että on tärkeä ja arvokas omana itsenään. Keskustelut, kuulumisten vaihtamiset ja tukena oleminen ovat riittäneet avuksi elämässä tapahtuviin asioihin. Vaikka rauhallisten keskustelutilojen rajallisuus-

desta nousi esille kritiikkiä, kokivat nuoret kuitenkin tulleet kuulluksi. Valmentautajat ovat saaneet yksilövalmennuksesta paljon positiivisia kokemuksia. Tukea on tarjottu riittävästi tilanteen mukaan ja tarvittaessa. Yksilövalmentajat ovat jääneet haastateltavien mieleen aidosti välittävinä persoonina ja positiivisen asenteen omaavina.

5.3 Tulosten pohdinta

Valmentautujien halu jäädä työpajoille on nähty pulmallisena (Wrede-Jäntti 2017, 78-79; Pietikäinen & Välimaa 2017). Haastattelemani valmentautajat eivät ilmaisseet suoraan olevansa aikeissa tai haluavansa jäädä työpajoille pysyvästi, mutta he toivat esille positiiviset kokemuksensa työpajoista ja siellä vallitsevasta ilmapiiristä. Haasteena voi olla se, että valmentautajat mukautuvat liikaa työpajaympäristöön. Jos valmentautuja tukeutuu liikaa esimerkiksi siihen, että yksilövalmentaja on yksi ja ainoa, jolle avautua mieltä painavista asioista, voi olla vaikea lähteä purkamaan sydäntään kenellekään muulle. Työpajoille ei ole tarkoitus jäädä, vaan päästä sieltä eteenpäin työelämään tai opiskelemaan. Kun nuoren pajarajako loppuu ja jos uutta sopimusta ei ole kirjoitettu tai muita jatkosuunnitelmia tehty, saattaa hän jäädä tyhjän päälle. Tästäkin opinnäytetyössä valmentautujien pajaraksojen pituuksissa oli vaihtelua; osa oli ollut pajoilla vasta muutaman kuukauden, osa paljon pidempään. Taus-talla vallitsevia syitä tälle ei selvitetty.

Jo tutkitun tiedon valossa valmentautajat kokevat työpajojen valmentajat mukaviksi, aidosti kiinnostuneiksi ja ymmärtäväisiksi henkilöiksi. Valmentajia on helppo lähestyä missä tahansa asiassa. Henkilökohtaisia asioita pystytään käsittelemään luontevammin, kun luottamus pohja on syntynyt valmentajien ja valmentautujien välille. (Wrede-Jäntti 2017, 73; Pietikäinen & Välimaa 2017). Tämän opinnäytetyön aineistosta nousi pinnalle samanlaisia toteamuksia. Ilmapiiri koettiin hyvänä ja valmentautajat kertoivat tulevansa työpajoille mielellään. He haluavat jakaa kuulumisiaan ja ovat iloisia siitä, että heistä ollaan aidosti kiinnostuneita. Valtaosa työpajojen valmentautujista eri työpajoilla ympäri Suomen on tyytyväisiä saamaansa yksilövalmennukseen (Pietikäinen 2017, 19). Haastattelemani valmentautajat olivat myös tyytyväisiä saamaansa henkilökohtaiseen tukeen. Valmentautajat asettavat yhdessä yksilövalmentajien kanssa tavoitteita työpajaraksoilleen sekä palaavat näihin aika ajoin miet-

timään, onko tavoitteisiin päästy kuluneessa ajassa. Tämä esimerkiksi voi olla yksi tekijä, joka haastaa valmentautujia miettimään omaa edistymistään. Olennaista on yksilövalmentajasta näkyvä välittäminen – kun valmentautujaa kuunnellaan ja ollaan aidosti läsnä hetkessä, kokee hän olevansa tärkeä ja hänen itseluottamuksensa vahvistuu.

Yleisen tutkitun tiedon valossa osa työpajojen valmentautujista toivoo enemmän yksilövalmennusta. Valmentautajat haluaisivat lisää tukea ja ohjausta, kuten yksilökeskusteluja. (Pietikäinen 2017, 25.) Haastattelemani valmentautajat olivat tyytyväisiä saamaansa yksilövalmennukseen. He kokivat päässeensä aina tarvittaessa esimerkiksi keskustelemaan mieltä painavista asioista ja saaneensa ohjausta sekä apua tarvittaviin asioihin. Mutta sen sijaan että haastattelemani nuoret olisivat toivoneet enemmän yksilövalmennusta, he toivoivat jokaisen valmentautujan saavan yksilövalmennusta sen verran kuin kokee olevan tarpeellista. Olisin voinut pyytää haastateltavia arvioimaan Mikkelin työpajoilla saamansa yksilövalmennuksen asteikolla yhdestä viiteen, kuten sosiaalisen vahvistumisen mittarissa ja verrata tästä saatua keskiarvoa yhteiskunnalliseen tasoon.

Kysymys siitä, vastasiko yksilövalmennus odotuksia, oli ehkä hieman turha toteutetuissa haastatteluissa, koska kukaan haastateltavista ei ollut tiennyt, mistä yksilövalmennuksessa on kyse tai että työpajoilla on sellainen valmennusmuoto. Informaatiotulva juuri pajoille tulleelle nuorelle on epäilemättä valtava; vastaan tulee kymmeniä uusia ihmisiä ja paljon uutta tietoa työpajojen arjesta ja käytännöistä. Yksilövalmentajilla on kuitenkin omat valmentautujansa, joten olisi hyvä pitää heidät ajan tasalla ja varmistaa, että nuori on saanut vastauksen mielessä pyöriviin kysymyksiin. Valmentautuja ei välttämättä viitsi itse asiasta kysyä, jos aikaa on jo ehtinyt kulua. Mikkelin työpajoilla yksilövalmennusta voitaisiin kehittää varmistamalla esimerkiksi uuden valmentautujan tullessa työpajoille, että hän tietää mistä eri valmennusmuodoissa on kyse. Jokaisen valmentautujan kohdalla ensimmäinen työpajakso on erilainen. Kaikilla ei myöskään ole yksi ja sama yksilövalmentaja, joten perehdytys työpajatoimintaan ja eri valmennusmuotoihin voi olla erilainen. Osa haastattelemistani valmentautujista oli ollut pajoilla pidempään ja osa vähemmän aikaa enkä ole tietoinen siitä, millaisen perehdytyksen he ovat saaneet pajajaksojensa alussa. Eri valmennusmuotojen tiedostaminen helpottaa varmasti val-

mentautujien arkea niin, että he tietävät kenen puoleen kääntyä mieltä painavissa asioissa.

Paras tilanne olisi, jos työpajayksiköt ja henkilökunnan työhuoneet olisivat samassa rakennuksessa. Tulosten perusteella Mikkelin työpajoilla tulisi löytää lisää kahdenkeskisiä tiloja, joissa valmentautajat voivat keskustella yksilövalmentajien kanssa. Vaikka osa valmentautujista ehkä kokee voivansa puhua asioistaan paikasta riippumatta, voi osa kaivata erillistä huonetta, jossa päästä juttelemaan ilman huolta siitä, että joku ulkopuolinen sattuisi kuulemaan keskustelun. Tilakysymys voi kuitenkin olla pulmallinen, jos ylimääräisiä huoneita ei ole nykyisessä paikassa tarjota. On mietittävä toisenlaisia ratkaisuja. Työpajoilla tulisi myös huolehtia siitä, ettei henkilöstövaje pääse ns. yllättämään. Yksilövalmentajia olisi hyvä olla useampi. Näin pystyttäisiin turvaamaan valmentautujille paremmat mahdollisuudet tulla kuulluksi ja he saisivat apua tarvitsemissaan asioissa. Henkilöstön lisääminen voi kuitenkin olla haastavaa, jos tarjolla ei ole paikkoja. Työsuhteiden päättymiset ja sairaustapaukset tulisi osata ennakoita.

Haastatteluista ei varsinaisesti noussut esiin mitään negatiivisia kokemuksia yksilövalmennukseen liittyen. Sitäkään, etteivät valmentautajat olleet välttämättä tienneet mistä yksilövalmennuksessa on kyse heidän aloittaessaan pajoilla, ei nähty ongelmallisena. Voi olla, että useampia nuoria haastatellessa kritiikkiä olisi noussut pinnalle. Haastattelemani valmentautajat kokivat saaneensa yksilövalmennuksesta paljon hyvää elämäänsä.

5.4 Tutkimuksen luotettavuus ja opinnäytetyöprosessi

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arviointiin ei ole yksiselitteisiä ohjeita (Tuomi & Sarajärvi 2002, 135). Rehellisyys, huolellisuus ja tarkkuus ovat tiedeyhteisön tunnustamia toimintatapoja tutkimusta työstettäessä. Tiedonhankinnassa ja arvioinnissa on käytettävä eettisiä menetelmiä, sekä toisten tutkijoiden tekemä työ on huomioitava asianmukaisesti. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006a.) Hyvän tutkimusaineiston taustalla ovat esimerkiksi hyvä haastattelurunko, onnistunut aineistonkeruu ja täsmällinen litterointi. Osoittaakseni tutkimuksen luotettavuutta olen koonnut haastattelurungon ajatuksella ja toteuttanut aineistonkeruun sekä litteroinnin huolellisesti. Opinnäytetyö-

hön tueksi on etsitty ajankohtaista lähdemateriaalia, joka liittyy aiheeseen. Olen pyrkinyt pitämään huolen siitä, että esitettyihin tutkimuskysymyksiin löytyy vastaukset. Haastateltavat ovat yksilövalmennuksen kohderyhmänä asi-
antuntijoita kyseisen ilmiön merkityksistä puhuttaessa. Suorat lainaukset haastatteluista havainnollistavat tätä ajatusta. Menetelmänä yksilöhaastattelut olivat osuva valinta tämän tutkimuksen toteuttamiseen, koska valmentautujat pääsivät jakamaan näin ajatuksiaan kahden kesken kanssani. Jokaisen valmentautujan kommentit ovat olleet opinnäytetyöni kannalta tärkeitä. Heidän kommenttinsa ja kokemuksensa aiheesta ovat täysin heidän omiaan.

Muistan työpajoilla harjoittelussa ollessani miettineeni työ- ja yksilövalmennuksen eroa. Työvalmentajan rooli vaikutti selkeämmältä: työvalmennuksesta nuoret oppivat konkreettisesti työelämän taitoja. Meni kuitenkin tovi ennen kuin oivalsin, mistä yksilövalmennuksessa on kyse. Tästä lähti muotoutumaan ajatus siitä, näkevätkö valmentautajat selvemmin eron valmentajien välillä ja millä tavalla he kokevat nimenomaan yksilövalmentajat. Jo silloin vaikutti silmämääräisesti siltä, että osa valmentautujista jutteli yksilövalmentajien kanssa useammin kuin toiset. Työvalmennuksesta nuoret vaikuttavat saavan konkreettisia oppeja työelämän taitoihin; tässä tutkimuksessa halusin selvittää, millaisia työkaluja valmentautujat saavat yksilövalmennuksesta.

Haastattelujen ja aineiston analyysin jälkeen yllätyin positiivisen palautteen määrästä, mitä haastattelemani valmentautujat olivat yksilövalmennuksesta antaneet. Kritiikki kohdistui enemmän pajojen tilamuutoksiin ja henkilöstöväjeyteen, koska tällaisissa tilanteissa ei välttämättä ole riittävästi aikaa nuorille. Toistaiseksi kaikki oli kuitenkin sujunut haastateltavien mielestä ongelmitta, joten kyse on enemmän ennakoimisesta. Jo pajoilla olevat yksilövalmentajat olivat nimittäin jättäneet itsestään aidosti välittävän ja ystävällisen kuvan, mitä nuoret kehuivat.

Opinnäytetyöni aihe on pysynyt samana alkuvaiheen ideapaperin kirjoittamisesta lähtien. Koko opinnäytetyöprosessi on ollut työläs ja aikaa vievä. Teoreettisen viitekehyksen kasaaminen ei ollut yksinkertaista, mutta jo tutkitun tiedon vertaaminen oman opinnäytetyöni aineistoon on ollut valaisevaa. Opinnäytetyöprosessin alussa oletin työpajojen muuton toisiin tiloihin nousevan jollain tapaa esille haastatteluissa, ja parissa haastattelussa kyseinen asia

mainittiinkin. Oli myös itselleni odottamatonta kuulla valmentautujien kertomuksia siitä, kuinka heistä osa ei vielääkään ollut täysin varmoja, mistä yksilövalmennuksessa on kyse. Tiedonmääräni on lisääntynyt huomattavasti. Kesän 2018 alussa työpajat ja yksilövalmennus olivat vielä täysin tuntemattomia termejä, mutta nyt löydän itseni useinkin puhumasta tutuille tai muille ihmisille, mistä toiminnassa on kyse ja mitä sillä tavoitellaan. Olen tyytyväinen lopulliseen tuotokseen, vaikka jälkikäteen mieleen saattaakin nousta ajatuksia siitä, kuinka jonkin asian olisi voinut tehdä toisella tavalla tai haastatteluissa kysyä jostain lisää. Vielä useampaa valmentautujaa haastatellessa merkityksissä ja kokemuksissa olisi voinut tapahtua hajontaa, tai sitten kaikki tulokset olisivat voineet olla samansuuntaisia. Lisäksi liian moni haastattelu ei olisi enää palvelututkimusta – tavoitteena kun oli onnistuneen opinnäytetyön työstäminen ja toteuttaminen sovitun ajan rajoissa.

Opinnäytetyössä ilmi tuodut merkitykset ovat varmasti omiaan rohkaisemaan yksilövalmentajia työssään, sekä lisäämään heidän itsevarmuuttaan. Koen tutkimuksen olevan tärkeä, koska Mikkelin työpajat ovat verrattain pieni ja tiivis yhteisö, jossa mahdolliset muutokset ja niistä seuraavat tulokset ovat nähtävissä nopeasti. Yksilövalmennus on yksi tehokas valmennusmuoto muiden joukossa, jolla voidaan auttaa nuoria pääsemään takaisin opintojen ja työelämän pariin.

5.5 Jatkotutkimusehdotukset

Yksilövalmennus tarjoaa useita mielenkiintoisia näkökulmia toisten kohtaamiseen ja auttamiseen ja kokemukset siitä ovat moninaisia. Ikäryhmien välisiä eroja voitaisiin tarkastella, kuten sosiaalisen vahvistumisen mittarissa on kerrottu nuorempien valmentautujien arvostavan enemmän yksilöohjausta, kun taas vanhemmat saavat tukea ryhmästä (Pietikäinen 2017, 13). Tämän opinnäytetyön alkuvaiheessa päätettiin, että haastateltavat kootaan pajalla jo olevista valmentautujista, eikä esimerkiksi juuri pajalta lähteneistä nuorista. Tässä voisi olla aihe toiseen opinnäytetyöhön: tavoittaa jo työpajoilta lähteneitä valmentautujia ja haastatella heitä, miten he kokevat yksilövalmennuksen vaikuttaneen heihin työpajakson aikana ja sieltä lähtemisen jälkeen. Opinnäytetyötä olisi myös voinut laajentaa haastatteleamalla valmentautujien lisäksi yksilövalmentajia heidän kokemuksistaan työhön, pajoihin ja nuorten kohtaami-

seen liittyen. Tässä opinnäytetyössä keskityttiin yksilövalmennuksen tarkaste-
luun vain valmentautujien näkökulmasta. Lisäksi yksilövalmennuksen ja jonkin
toisen valmennusmuodon välisiä kokemus- ja merkityseroja valmentautujille
voitaisiin käsitellä ja vertailla. Olisi mielenkiintoista selvittää millaiseksi val-
mentautajat kokevat saamansa tuen, jos yksilövalmennusta verrataan esimer-
kiksi työvalmennukseen.

LÄHTEET

Bamming, R. & Hilpinen, M. 2018. Työpajatoiminta 2017 – Valtakunnallisen työpajakyselyn tulokset. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintavirasto. Julkaisuja 50/2018. PDF-dokumentti. Saatavissa:

<http://www.avi.fi/documents/10191/10616116/Tyopajatoiminta-2017-LSSAVI.pdf> [viitattu 11.10.2018].

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13. painos. Helsinki: Tammi.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2016. Tutki ja kirjoita. 21. painos. Helsinki: Tammi.

Huumonen, S. (toim.) 2014. Työ- ja yksilövalmennus työpajalla. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry.

Häggman, E. & Walldén, J. 2017. Työpajatoiminnan ja Valtakunnallisen työpajayhdistyksen tarinaa kahdelta vuosikymmeneltä. Teoksessa Pietikäinen, R. & Välimaa, A. (toim.) Mahdollisuuksia rakentamassa. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry 20 vuotta työpajakentän vaikuttajana ja kehittäjänä. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry, 16–27.

Järjestö. s.a. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.tpy.fi/jarjesto/> [viitattu 21.10.2018].

Kananen, J. 2008. Kvali. Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylän yliopistopaino. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisu 93.

Kiljunen, A. Esipuhe. Teoksessa Pietikäinen, R. & Välimaa, A. (toim.) Mahdollisuuksia rakentamassa. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry 20 vuotta työpajakentän vaikuttajana ja kehittäjänä. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry, 6–7.

Kinnunen, R. 2016. Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuus. Työkaluna sosiaalisen vahvistumisen Sovari-mittari. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry.

Marniemi, J., Pekkala, T. & Virtanen, P. 2004. Kuoleman suudelma 1990-luvun työpajatoiminnalle. PAKE – Suomalaisen työpajatoiminnan kehittämishankkeen loppuraportti. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry, Raha-automaattiyhdistyksen tuella. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://www.ula.fi/assets/Public-files/Suomenkieliset-kirjat/Kuolemansuudelma-loppuraportti.pdf> [viitattu 21.10.2018].

Mikä työpaja on? s.a. Mikkelin kaupungin työllisyyspalvelut. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://tyollisyysmikkeli.fi/tyopajat/mita-tyopajatoiminta-on/> [viitattu 21.10.2018].

Nuorten työpajatoiminta. s.a. Aluehallintovirasto. WWW-dokumentti. Päivitetty 7.11.2018. Saatavissa: <https://www.avi.fi/web/avi/avustukset-nuorten-tyopajatoimintaan> [viitattu 7.11.2018].

Pajaesittelyt. Mikkelin kaupungin työllisyyspalvelut. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://tyollisyysmikkeli.fi/tyopajat/pajaesittelyt/> [viitattu 25.10.2018].

Palo, S. 2017. Työpajatoiminta avaa mahdollisuuksia ja tukee jatkopoluille. Teoksessa Pietikäinen, R. & Välimaa, A. (toim.) Mahdollisuuksia rakentamassa. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry 20 vuotta työpajakentän vaikuttajana ja kehittäjänä. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry, 31–39.

Pietikäinen, R. (toim.) 2017. Sovari – sosiaalisen vahvistumisen mittari. Työpajatoiminnan valtakunnalliset tulokset 2017. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006a. Viralliset ohjeet. Kvali-MOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_1_1.html [viitattu 26.3.2019].

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006b. Sisällönanalyysi. Kvali-MOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_2.html [viitattu 17.11.2018].

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006c. Aineisto- ja teorialähtöisyys. Kvali-MOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L2_3_2_3.html [viitattu 26.3.2019].

Työpajatoiminta 2016. Esite työpajatoiminnasta. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry.

Työpajatoiminta Suomessa. s.a. Valtakunnallinen työpajayhdistys. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.tpy.fi/tools/tyopajatoiminta-suomessa/> [viitattu 9.10.2018].

Valmennus pajalla. s.a. Mikkelin kaupungin työllisyyspalvelut. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://tyollisyysmikkeli.fi/tyopajat/valmennus-pajalla/> [viitattu 21.10.2018].

Wrede-Jäntti, M. 2017. Työpaja on pop: nuoret valmentautajat arvostavat saamaansa sosiaalista tukea. Teoksessa Pietikäinen, R. & Välimaa, A. (toim.) Mahdollisuuksia rakentamassa. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry 20 vuotta työpajakentän vaikuttajana ja kehittäjänä. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry. 73–80.

Haastattelurunko

TAUSTA

(Nimi)

Ikä:

Kauanko ollut työpajoilla:

Mitä kautta tullut työpajoille:

NÄKEMYKSET JA AJATUKSET YKSILÖVALMENNUKSESTA

1. Mitä yksilövalmennus mielestäsi tarkoittaa?
- Kuinka kuvailisit omin sanoin?
2. Mihin yksilövalmennusta mielestäsi tarvitaan?
3. Kun tulit työpajoille, millaisia odotuksia sinulla oli yksilövalmennusta kohtaan?
- Tiesitkö, mistä on kyse?

YKSILÖVALMENNUKSEN KÄYTÄNNÖT

4. Millaisia kokemuksia sinulla on yksilövalmennuksesta?
- Mitä teette yhdessä yksilövalmentajien kanssa?
- Esimerkiksi keskusteluista, jostain yhteisestä toiminnasta.
- Tuleeko haastateltavalla mieleen jotain tapahtumia tai tilanteita, jotka avaisivat tätä enemmän?
5. Ovatko yksilövalmentajat helposti tavoitettavissa?
- Toimivatko käytännön järjestelyt? (Aika, paikka, tilat)

KOKEMUKSET YKSILÖVALMENNUKSESTA

6. Onko yksilövalmennus vastannut odotuksiasi?
7. Mihin asioihin elämässäsi koet yksilövalmennuksen vaikuttaneen?
- Esimerkiksi ihmissuhteet, arki, unirytm, liikunta, muu tekeminen.
-> Arki pajojen ulkopuolella; ruokakaupassa tai elokuvissa käyminen, tapahtumiin osallistuminen, harrastustoiminta tai jokin itselle mielekäs tekeminen (kuten lukeminen, piirtäminen, valokuvaaminen...)
8. Mihin olet saanut tukea yksilövalmennuksesta?
- Miten tuki on näkynyt? (Jos on?)

9. Jos yksilövalmennus poistettaisiin työpajoilta, millaiseksi näkisit arjen siellä muuttuvan?

YKSILÖVALMENNUKSEN MERKITYS JA KOKEMUKSET TULOISTA

10. Mikä on yksilövalmennuksen paikka sinun elämässäsi?
- Esim. onko merkittävä osa kaikkea, vai vain tukena tarvittaessa.
11. Mieti elämääsi (esim. 6kk) taaksepäin ja vertaa sitä nykyhetkeen.
Kuinka koet yksilövalmennuksen vaikuttaneen sinuun?
12. Mikä yksilövalmennuksessa on aikaansaanut muutoksia?
- Esim. onko kyseessä jokin tietty toiminta, kuten yhteinen tekeminen (palaverit, tapahtumiin osallistuminen...)

KEHITTÄMISEHDOTUKSET

13. Onko yksilövalmennusta tarjolla mielestäsi riittävästi?
- Minkä verran yksilövalmennusta tulisi olla tarjolla? (Päivittäin, viikoittain, kuukausittain...)
14. Mitä toivoisit yksilövalmennukselta? Sana vapaa!

Kirje haastateltaville

Hei!

Olen 3. vuoden yhteisöpedagogiopiskelija Xamkista.

Teen opinnäytetyötä aiheesta ”Yksilövalmentajien merkitys valmentautujille Mikkelin kaupungin nuorten työpajoilla.”

Kerään tietoa haastattelemalla muutamia valmentautujia.

Tässä paperissa on kerrottuna aihealueet, joita haastattelussa käsitelen.

Haastatteluun ei tarvitse valmistautua etukäteen, mutta voit halutessasi miettiä aihetta alustavasti alla mainittujen asioiden perusteella.

Haastattelu pitää sisällään seuraavia aihealueita:

- Mitä ajattelet yksilövalmennuksesta
- Millaisia kokemuksia Sinulla on yksilövalmennuksesta
- Mitä yksilövalmennus Sinulle merkitsee
- Mitä mieltä olet käytännön asioista (esim. aika, paikka ja tilat) liittyen yksilövalmennukseen
- Onko yksilövalmennuksessa jotain, mitä haluaisit kehittää tai muuttaa

Henkilötiedot eivät tule esille opinnäytetyössä, vaan käsittelen haastatteluja ja niistä saamiani kommentteja nimettömästi.

Kiitos, että olet mukana toteuttamassa opinnäytetyötäni!

Terveisin Maisa Salo

Tutkimuslupa-anomus

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Patteristonkatu 3 D
50101 Mikkeli

TUTKIMUSLUPA-ANOMUS
10.1.2019

Olen yhteisöpedagogiopiskelija Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulusta, Mikkelin kampukselta. Haen tutkimuslupaa opinnäytetyöni toteuttamista varten.

Työni aiheena on yksilövalmentajien merkitys valmentautujille Mikkelin kaupungin nuorten työpajoilla. Tarkoitukseni on haastatella valmentautujia ja näin selvittää, millaiseksi he kokevat yksilövalmennuksen.

Haastattelut toteutetaan tammikuussa 2019 ja raportointi tapahtuu kevään aikana. Opinnäytetyön on tarkoitus valmistua toukokuussa.

Haastatteluun osallistuminen on vapaaehtoista ja saadut tiedot käsitellään luottamuksellisesti. Kerätty aineisto tuhoetaan työn valmistumisen jälkeen. Henkilötiedot eivät tule julki tuloksia raportoidessa.

Opinnäytetyöni ohjaajana toimii Katja Komonen.

Pyydän kohteliaimmin lupaa tutkimuksen suorittamiseen

Maisa Salo